

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.584.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację numer 5733 Pana Posła Marcina Józefaciuka w sprawie Funduszu Kościelnego, proszę przyjąć poniższe informacje.

Aktualnie obowiązujące przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 497, z późn. zm.) oraz przepisy wykonawcze do niej nie zawierają obowiązku wskazywania przynależności duchownego do konkretnego kościoła lub związku wyznaniowego. Z tego powodu zarówno Zakład Ubezpieczeń Społecznych, jak i Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji sprawujący nadzór nad Funduszem Kościelnym, a także Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie posiadają możliwości ustalenia kwot składek na ubezpieczenia społeczne finansowanych z Funduszu Kościelnego, opłaconych w danych okresach za poszczególnych duchownych konkretnych kościołów i związków wyznaniowych.

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zdaje sobie sprawę z konieczności dokonania reformy zasad i sposobu finansowania składek za osoby duchowne, a tym samym wydatkowania środków budżetowych w ramach Funduszu Kościelnego. Obecnie cały czas trwają prace w ramach Międzyresortowego Zespołu do spraw Funduszu Kościelnego pod kierownictwem Wicepremiera i Ministra Obrony Narodowej Władysława Kosiniaka-Kamysza, który ma wypracować wspólne stanowisko i projekt dotyczący Funduszu.

W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej opracowano koncepcję likwidacji Funduszu Kościelnego oraz zmiany źródeł finansowania jego wydatków. Przedstawiliśmy ponadto propozycje dwóch wariantów rozwiązania problemu identyfikacji i przypisania w systemie ubezpieczeń społecznych ubezpieczonych będących duchownymi do poszczególnych kościołów i związków wyznaniowych. W tej sprawie zapadną dalsze rozstrzygnięcia. Jeśli propozycje Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zostałyby uwzględnione, ZUS z łatwością mógłby zgromadzić dane, aby udzielić odpowiedzi na wszystkie pytania podniesione w interpelacji Pana Posła. W tej chwili jest to niestety niemożliwe.

Poniżej przekazuję dane uzyskane z ZUS dotyczące:

- 1) kwot przekazanych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Kościelnego na sfinansowanie składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne osób duchownych w latach 2019-2023

Kwoty przekazane do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Kościelnego na sfinansowanie składek:	Wpływ składek w mln zł				
	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
na ubezpieczenia społeczne	144,2	161,4	171,9	178,9	203,5

na ubezpieczenie zdrowotne	8,7	9,3	10,2	10,4	10,3

Źródło: Departament Rachunkowości ZUS

2) Liczby ubezpieczonych duchownych podlegających ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu zgłoszonych do ubezpieczeń wyłącznie z tytułu bycia osobą duchowną¹ według płci - stan na 31 grudnia w latach 2019-2023

	Liczba ubezpieczonych w tys.														
	w ubezpieczeniach emerytalnym i rentowych:														
	31.12.2019 r.			31.12.2020 r.			31.12.2021 r.			31.12.2022 r.			31.12.2023 r.		
	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Ogółem, z tego:	21,3	6,0	15,3	20,7	5,8	14,9	20,1	5,4	14,7	19,6	5,3	14,4	19,4	5,2	14,2
1010	17,4	4,5	12,9	17,0	4,3	12,7	16,5	4,0	12,5	16,2	3,9	12,3	15,9	3,8	12,1
1020	3,9	1,5	2,4	3,7	1,5	2,2	3,6	1,4	2,2	3,5	1,4	2,1	3,5	1,4	2,1
w ubezpieczeniu zdrowotnym:															
Ogółem, z tego:	23,9	6,1	17,8	23,3	5,9	17,4	22,4	5,5	16,9	21,9	5,3	16,6	21,6	5,2	16,4
1010	19,0	4,4	14,6	18,7	4,2	14,5	18,1	4,0	14,1	17,8	3,8	14,0	17,6	3,7	13,8
1020	3,9	1,5	2,4	3,7	1,5	2,2	3,6	1,4	2,2	3,5	1,4	2,1	3,5	1,4	2,1
1050	1,0	0,2	0,8	0,9	0,2	0,7	0,7	0,1	0,6	0,6	0,1	0,5	0,6	0,1	0,5

¹ **1010** - duchowny, nieprowadzący pozarolniczej działalności gospodarczej, opłacający składkę od minimalnej podstawy wymiaru,

1020 - duchowny, nieprowadzący pozarolniczej działalności gospodarczej, będący członkiem zakonu kontemplacyjno-klauzurowego lub misjonarzem, opłacający składkę od minimalnej podstawy wymiaru,

1050 - alumn seminarium duchownego, nowicjusz, postulant i juniorysta, podlegający ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Źródło: Departament Statystyki i Prognoz Aktuarnych ZUS

Ze względu na zaokrąglenia liczb, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości "Ogółem".

Poniżej podaję liczbę ubezpieczonych z tytułu bycia duchownym w ubezpieczeniach emerytalnym i rentowych oraz w ubezpieczeniu zdrowotnym, posiadających zbieg tytułów ubezpieczeń na dzień:

- 31.12.2019 r. - w ubezpieczeniach emerytalnym i rentowych - 4,4 tys., w ubezpieczeniu zdrowotnym - 12,1 tys.,
- 31.12.2020 r. - w ubezpieczeniach emerytalnym i rentowych - 4,6 tys., w ubezpieczeniu zdrowotnym - 11,7 tys.,
- 31.12.2021 r. - w ubezpieczeniach emerytalnym i rentowych - 4,9 tys., w ubezpieczeniu zdrowotnym - 11,9 tys.,
- 31.12.2022 r. - w ubezpieczeniach emerytalnym i rentowych - 4,8 tys., w ubezpieczeniu zdrowotnym - 11,7 tys.,
- 31.12.2023 r. - w ubezpieczeniach emerytalnym i rentowych - 5,0 tys., w ubezpieczeniu zdrowotnym - 11,4 tys.

Z danych Ministra Finansów wynika, że wydatki na ubezpieczenia społeczne duchownych w 2023 r. wyniosły 213,8 mln zł. Stanowiło to 95% wydatków Funduszu Kościelnego. Z tych środków opłacono składki za 19 650 osób duchownych, którzy podlegali w 2023 r. ubezpieczeniom społecznym. Oznacza to, że na wspomaganie kościelnej działalności charytatywnej oraz remonty i konserwację zabytkowych obiektów sakralnych przeznaczono 5% wydatków Funduszu, czyli 11,2 mln zł.

Szczegółowych odpowiedzi na pytania dotyczące wysokości wydatkowania z Funduszu Kościelnego w zakresie utrzymywania zabytków czy udzielenia wsparcia kościołom i związkom wyznaniowym z tytułu powodzi mógłby ewentualnie udzielić Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, kierujący m.in. działem administracji rządowej w zakresie wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych.

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie przekazuje żadnych dodatkowych środków kościołom i związkom wyznaniowym, nie wynika to z obowiązujących przepisów i nie należy do jego właściwości.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/